

Richard Powers

DESCONCERT

DOSSIER DE PREMSA

AdN

Richard Powers sobre el seu darrer llibre, *Desconcert*, i per què els infants són els que planten cara quan defugim el problema del canvi climàtic

Per Elijah Wolfson per a *TIME*

Desconcert té molt a dir sobre alguns dels esdeveniments que estan en curs avui dia. Et proposaves aconseguir que el relat no tan sols atrapés els lectors, sinó que també els fes reflexionar sobre el present en el món real?

De fet, tenia idea de fer alguna cosa per l'estil del que els escriptors de ciència-ficció solen anomenar «futur a curt termini», en què la història tracta d'un món molt semblant al nostre, però es desenvolupa en una època indeterminada del futur, de manera que l'escriptor pot fer conjectures sobre el potencial del present per evolucionar de diferents maneres. Suposo que és el que Brecht anomenaria «efecte de distanciament», en què allò realista es torna estrany tan sols canviant una mica la perspectiva des de la qual es mira. I quan vaig posar la Terra en una trajectòria lleument diferent, esperava intensificar i tornar a fer reals moltes de les coses que han deixat de ser importants per als lectors perquè ara ens són tan habituals que les donem per fetes.

Al llarg del llibre, en Theo, un astrobiòleg que es dedica bàsicament a formular hipòtesis sobre com podria ser la vida en altres planetes, parla detingudament d'aquests mons possibles amb en Robin, el seu fill. Dels nombrosos planetes amb vida que has creat mitjançant aquest recurs narratiu, el que més em va cridar l'atenció va ser un en què hi ha una forma de vida intel·ligent, però es mou a una velocitat tan diferent de la nostra que no arribem a copsar-la. Ho vaig trobar molt eloqüent pel que fa a la relació que mantenim amb el canvi climàtic.

Només podem assimilar les coses que es desenvolupen més o menys a la nostra escala física i més o menys a l'escala de temps psíquica que podem copsar en l'estadi evolutiu en què ens trobem. Una cosa que té lloc de manera més gradual en el context d'una escala molt més gran pot penetrar en el nostre intel·lecte, però no en la nostra comprensió emocional profunda. És a dir, els primers avisos sobre el canvi climàtic es remunten a fa més de mig segle. Aleshores només parlàvem del món dels nostres fills, i això és massa abstracte.

Tanmateix, a mesura que les conseqüències en el món real del canvi planetari catastròfic s'han fet més reals, més presents i immediates, hem caigut en l'altre parany que has esmentat: ja hem sentit aquesta història altres vegades, i ens hi hem acostumat, ens hem habituat a allò que és real. Ja no sabem què fer-ne, d'això.

Aquí és on pot entrar la ficció: la ficció permet alterar el terreny del que ens és familiar i crear aquell misteri i aquella perplexitat que li fa dir al lector: «Ep, espera, què? Què passa aquí? Què passarà després? Com s'ho manegaran, això?». I, amb aquesta digressió, tot allò relacionat amb les notícies que s'han fossilitzat en la ment en pot sortir renovat.

Crec que això és el que fa que sigui tan emotiu el personatge d'en Robin: ell no està acostumat a res. Se'l veu capaç de prendre's el que experimenta tal com és, amb una mena de

reacció directa davant de la realitat, sense que l'afecti en absolut l'ensopiment social. I això és com el sant Greal, oi?

Exacte. Ja has vist que és un nen intens i poc corrent, un infant que anomenaríem neurodivergent, però la capacitat que té per enfrontar-se directament a l'evasió dels adults que ell veu en el món, i donar-li nom per posar-la de manifest —com fa el nen d'*El vestit nou de l'emperador*—, crec que és el secret de la història.

Ara bé, no cal ser un nen neurodivergent per sentir-te frustrat amb el món dels adults. Diria que hi ha una plaga creixent entre els infants: han nascut en aquest món, i en la infantesa sentim la màgia del món viu, som panteistes, connectem amb allò que no és humà, ens ho prenem seriosament. A parer meu, qualsevol adult que tingui un fill actiu, compromès, intens i intel·ligent s'ho deu passar malament quan ha de respondre les preguntes que el nen li fa sobre el que passa avui dia. El nen té la capacitat de dir: «De debò? Passa això i tu ho permets?». Aquesta és la crisi de la infància ara, i la crisi de ser pare ara és que no hi ha bones respostes.

És fàcil veure aquest estat omnipresent de desorientació i temor entre el jovent. Segurament has sentit una paraula que darrerament s'ha fet un lloc en el nostre vocabulari: *solastàlgia*. És la sensació d'enyorança d'un lloc on no has estat mai o del qual no has tingut mai l'ocasió de gaudir. No cal ser gaire perspicaç per veure la influència que té en els joves.

Evidentment, en el llibre en Robin és el personatge que millor ho plasma, això, però la solastàlgia gairebé pot arribar a aclaparar, oi? La consideres igual d'aclaparadora en tot un sector molt més ampli de joves d'arreu del món? I hi ha alguna manera productiva o saludable de combatre aquesta «plaga»?

Percebo molta ràbia i molta frustració, en els infants. Però també veig un increment enorme de l'activisme i el compromís. Observo indicis d'una generació que afirma que hem de buscar significats fora de nosaltres mateixos. En aquest sentit, la Greta Thunberg n'és un exemple que té un gran ressò, però hi ha moviments de masses i històries impressionants d'adolescents que duen a terme una tasca extraordinària, impulsats simplement per la idea que la destrucció d'aquest món —de significat privat, personal i individual, que mesura només per l'acumulació— és el començament d'un nou món amb el qual ja ens podem començar a involucrar, que podem rehabilitar i hi podem trobar un propòsit, a fora de nosaltres mateixos.

Al llarg de la seva relació amb la neuroretroalimentació decodificada, en Robin s'obre i supera la fúria i la frustració que sentia. Troba una manera de ser que gairebé és transcendent des d'un prisma religiós, i que esdevé una gran font d'inspiració per als adults que presenciaven com va adquirint aquestes capacitats. Fins i tot quan tanquen l'aixeta al projecte i en Robin comença a recaure en l'estat en què es trobava al principi de la història, encara en conserva alguna cosa.

La majoria de la gent vol mantenir l'esperança que, d'alguna manera, podem continuar vivint com fins ara. Jo no hi tinc esperances, en això. Tampoc no crec que convingui nodrir aquesta esperança. A parer meu, si aprenem a abandonar-la, aleshores podem dirigir els nostres anhels cap a coses molt més perdurables, idea que, de fet, és el discurs de fons d'aquest llibre.

En un moment determinat, crec que cap a la meitat de la novel·la —i per a mi és gairebé la tesi de l'obra—, en Theo afirma que és essencial que fem alguna cosa que ens faci sentir el que suposa no ser nosaltres mateixos. Amb què, amb qui o amb quina època vols que els lectors del llibre s'identifiquin?

Crec que el llibre manté oberta la possibilitat que continuem vivint al món d'una manera més feliç i més gratificant. Val a dir que les grans religions del món sempre ho han propugnat, això. Abans has esmentat la paraula *empatitzar*, i en el llibre descriu el procés de la neuroretroalimentació decodificada al qual se sotmet en Robin com una mena de màquina de l'empatia. El fet d'observar aquest nen que es converteix en una persona feliç quan es descobreix més enllà de si mateix, quan descobreix les interconnexions recíproques entre ell i altres éssers vius i altres persones, suposa plantejar al lector la possibilitat d'una vida més plena i satisfactòria que la vida de sempre, dedicada a l'acumulació.

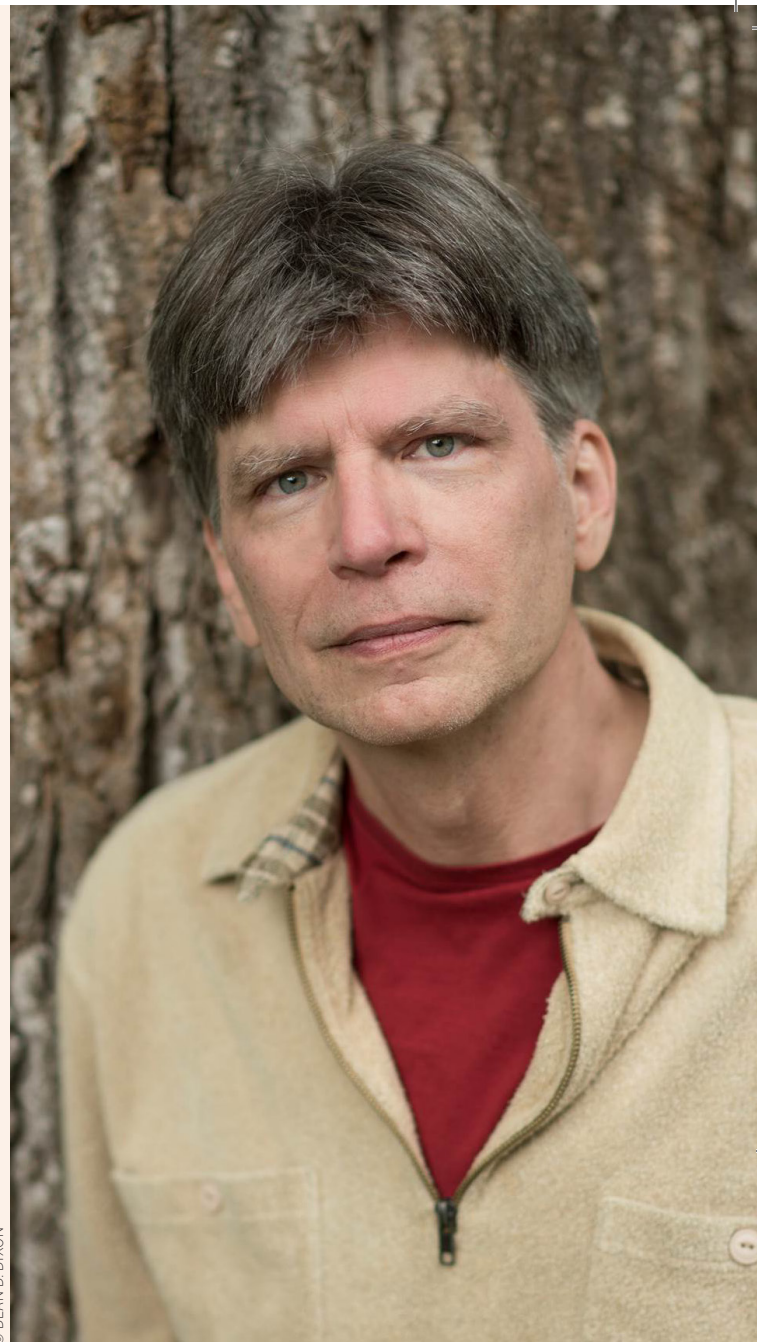
Creus que necessitem estar més ben connectats entre nosaltres si volem connectar millor amb totes les altres persones i coses?

Bé, penso que l'angoixa que pateix en Robin li ve de la pèrdua i la por. Ell és agudament conscient que és un nen estrany i incapaç d'encaixar amb els companys de l'escola. Rep un tracte cruel i insensible per part dels altres nens, i aquesta angoixa que té és el sentiment de i qui no té llar ni té una connexió.

Al començament de la història, l'únic que en Robin vol és que el seu pare li expliqui constantment com era la seva mare; vol sentir aquells relats perquè està desesperat per sentir-se connectat amb aquella dona que ara tan sols és un fantasma. No té cap vincle amb els companys de classe.

En aquella època, en Robin respon amb una mena de pànic visceral al descobriment de l'extinció massiva. Tot li provoca el terror de l'aïllament i només la màquina de l'empatia, aquell aprenentatge que el vincula amb l'estat mental d'altres persones —al principi gent desconeguda i després la seva mare— comença a suscitar dins seu la idea que no ha de tenir por de res, que a tot arreu hi ha vida, i que la vida és un experiment que t'inclou a tu. En Robin passa d'estar exclòs a estar a dins, ja que de sobte se sent vinculat amb tots els éssers vius a través d'aquesta afinitat. Curiosament, el que li passa a en Robin senzillament és que descobreix que el seu destí forma part d'una cosa molt més gran. I això li atenua molt l'angoixa per la pèrdua, la desconexió i la mortalitat que l'havia condicionat fortament fins aquest punt del relat.

© DEAN D. DIXON

RICHARD POWERS és autor de dotze novel·les, entre elles *Orfeo*, *El tiempo de nuestras canciones* y *El eco de la memòria*, per la qual va ser guardonat amb el National Book Award. Així mateix, Powers va obtenir una beca Mac Arthur, ha estat quatre vegades finalista del National Book Critics Circle Award i ha sigut professor a les universitats d'Illinois i Standford. Amb *El clamor de los bosques* va ser finalista del premi Man Booker 2018 i li van concedir el premi Pulitzer 2019. Amb *Desconcert* ha estat finalista dels premis Booker i National Book Award de 2021, i ha estat seleccionat pel club de lectura d'Oprah Winfrey. Powers viu al peu de les Grans Muntanyes Fumejants.

També disponible de Richard Powers a AdN: *El clamor de los bosques* i *Orfeo*.

Una imperiosa crida a l'atenció sobre els riscos que amenacen el nostre planeta

La nova novel·la de l'autor d'*El clamor de los bosques*

L'astrobiòleg Theo Byrne busca formes de vida al cosmos mentre educa tot sol el seu peculiar fill de nou anys, en Robin, després de la mort de la seva dona. En Robin és un infant afectuós i dolç, que passa hores fent uns dibuixos molt elaborats d'animals en perill d'extinció, i que ara està a punt que l'expulsin de classe de tercer perquè ha donat un cop a un amic a la cara. Malgrat que els problemes del fill s'agregen, en Theo fa els possibles per no haver de medicar-lo amb fàrmacs psicoactius. Aleshores descobreix un tractament experimental de neuroretroalimentació ideat per millorar el control de les emocions d'en Robin mitjançant unes sessions d'entrenament amb patrons gravats del cervell de la seva mare...

Amb unes descripcions del món natural sublimes, una visió de la vida prometedora, més enllà dels nostres confins, i el relat d'un amor incondicional entre pare i fill, *Desconcert* és la novel·la més íntima i emotiva de Richard Powers. Dins seu hi resideix una pregunta: com podem explicar als fills la veritat sobre el nostre magnífic planeta, que està amenaçat?

Finalista del premi Booker 2021

Finalista del premi National Book Award de 2021

«Extraordinària».

The New York Times

«Richard Powers és un dels millors escriptors contemporanis del nostre país. Ha compost algunes de les frases més boniques que he llegit mai».

Oprah Winfrey

«Excel·lent. *Desconcert* canalitza la grandesa del cosmos i la immensitat de les terres dels Estats Units, seguint amb confiança l'estela de Thoreau i Whitman, Dillard i Kerouac».

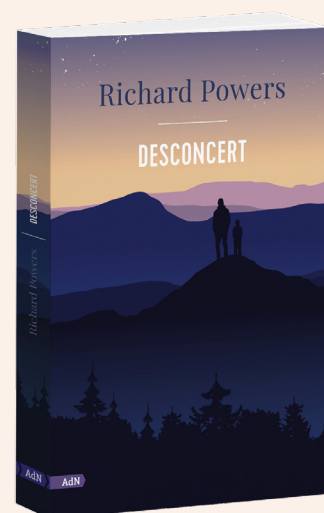
The Guardian

«Pocs escriptors plasmen l'esplendor de la natura d'una manera tan vibrant».

NPR

AdN

AdNovelas.com

24 DE FEBRER

POWERS, RICHARD
DESCONCERT (ADN)

Traducció d'Imma Estany Morros

ADN ALIANZA DE NOVELAS

14,50 x 22,00 | 288 p. | Rústica
978-84-1362-684-0 | 3455249

€ 18,50

DESCONCIERTO (ADN)

Traducció de Teresa Lanero Ladrón
de Guevara

ADN ALIANZA DE NOVELAS

14,50 x 22,00 | 288 p. | Rústica
978-84-1362-682-6 | 3455247

€ 18,50

AdNovelas.com
twitter @adnovelas
instagram @adnovelas
facebook @adnovelas